

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.4.2026

Druk nr 2373
Warszawa, 5 marca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

zgodnie z art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. mam zaszczyt przekazać Panu Marszałkowi podjętą przez Senat na 53. posiedzeniu w dniu 4 marca 2026 r. uchwałę w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy

- o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej
wraz z projektem tej ustawy.

Jednocześnie pragnę poinformować, że Senat upoważnił senator Ewę Matecką do reprezentowania Senatu w dalszych pracach nad tym projektem.

Z poważaniem

(-) Małgorzata Kidawa-Błońska

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 4 marca 2026 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji
śledczej**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej.

Jednocześnie upoważnia panią senator Ewę Matecką do reprezentowania Senatu w pracach nad projektem.

MARSZAŁEK SENATU

Malgorzata KIDAWA-BŁOŃSKA

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej

Art. 1. W ustawie z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1024) po art. 11b dodaje się art. 11ba w brzmieniu:

„Art. 11ba. 1. Osoba wezwana, która nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata albo radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, może – nie później niż do dnia pierwszego przesłuchania – złożyć na piśmie wniosek o ustanowienie jednego adwokata albo jednego radcy prawnego, o czym komisja poucza ją pisemnie w wezwaniu. Złożenie wniosku nie wstrzymuje biegu postępowania prowadzonego przez komisję, z tym, że może ona, na pisemny wniosek osoby wezwanej, zmienić termin jej przesłuchania na przypadający po rozpatrzeniu wniosku o ustanowienie adwokata albo radcy prawnego.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, komisja niezwłocznie przesyła sądowi rejonowemu właściwemu dla siedziby komisji. Sąd rozpatruje wniosek niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego wpływu do sądu, chyba że za konieczne uzna przeprowadzenie dochodzenia w przedmiocie rzeczywistego stanu majątkowego osoby wezwanej.

3. Postanowienie sądu w przedmiocie wniosku, o którym mowa w ust. 1, doręcza się osobie wezwanej oraz komisji.

4. W razie uwzględnienia wniosku, o którym mowa w ust. 1, właściwa okręgowa rada adwokacka albo rada okręgowej izby radców prawnych, wyznacza odpowiednio adwokata albo radcę prawnego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni, zawiadamiając o tym sąd i komisję. W zawiadomieniu wskazuje się imię i nazwisko wyznaczonego adwokata albo radcy prawnego oraz jego adres do doręczeń.

5. Ustanowienie adwokata albo radcy prawnego nie zwalnia osoby wezwanej z obowiązku osobistego stawiennictwa przed komisją i składania zeznań.

6. Adwokat albo radca prawny ustanowiony przez sąd jest umocowany do:

- 1) wszystkich czynności związanych z przesłuchaniem osoby wezwanej;
- 2) udzielenia dalszego pełnomocnictwa procesowego adwokatowi albo radcy prawnemu;

3) odbioru kosztów związanych z ustanowieniem.

7. Koszty związane z ustanowieniem wyznaczonego adwokata albo radcy prawnego:

- 1) ustala – na jego wniosek, złożony po zakończeniu działalności komisji albo po zamknięciu postępowania przed nią – sąd, o którym mowa w ust. 2;
- 2) są pokrywane przez Kancelarię Sejmu.

8. Do ustanowienia adwokata albo radcy prawnego przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, stosuje się odpowiednio, z wyjątkiem przepisów art. 117 § 5, art. 118 § 3 i art. 120.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel projektowanej ustawy

Projekt ustawy realizuje – zawarty we wniesionej do Senatu petycji (P11-88/24) – postulat uzupełnienia ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej (dalej: u.s.k.s.) o tzw. prawo ubogich, czyli o zapewnienie pomocy prawnej osobie niezamożnej wezwanej przez sejmową komisję śledczą (dalej: komisja).

2. Stan prawny

Do postępowania w sprawach wzywania i przesłuchiwania przez komisję (oraz zwalniania z obowiązku zachowania tajemnicy) – w zakresie nieuregulowanym w u.s.k.s. – stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego dotyczące świadków (art. 11i u.s.k.s.), stąd potocznie mówi się o takich przesłuchiowanych osobach właśnie jako o „świadkach”. Niemniej jednak sama ustawa konsekwentnie stanowi o „osobie wezwanej”, której przysługują w szczególności prawa wymienione w art. 11c u.s.k.s., między innymi zaś prawo do:

- 1) uchylenia się od odpowiedzi na pytanie (jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić osobę wezwaną lub osobę jej najbliższą na odpowiedzialność karną);
- 2) odmowy zeznań;
- 3) żądania przesłuchania jej na posiedzeniu zamkniętym (jeżeli treść zeznań mogłaby narazić na hańbę ją, albo osobę najbliższą);
- 4) wnioskowania o:
 - a) umożliwienie swobodnej wypowiedzi,
 - b) zarządzenie przerwy w posiedzeniu komisji,
 - c) uchylenie pytania sugerującego treść odpowiedzi, nieistotnego lub niestosownego,
 - d) zmianę terminu przesłuchania,
 - e) wyłączenie członka komisji.

W obowiązującym stanie prawnym (art. 11b u.s.k.s.), osoba wezwana może ustanowić nie więcej niż trzech pełnomocników z grona adwokatów lub radców prawnych, co jednak nie zwalnia jej z obowiązku osobistego stawiennictwa przed komisją i składania zeznań. W kwestiach dotyczących pełnomocnika, a nieunormowanych w u.s.k.s., stosuje się odpowiednio przepisy obowiązujące w postępowaniu cywilnym.

3. Projektowany stan prawny

Zgodnie z postulatami petycji, projekt przewiduje możliwość ustanowienia – dla niezamożnej osoby wezwanej przez komisję – adwokata albo radcy prawnego (dalej zbiorczo: pełnomocnika z urzędu). Obowiązujący stan prawny, w którym brakuje tego rodzaju unormowania, budzi bowiem wątpliwości w perspektywie konstytucyjnej zasady równości wobec prawa (art. 32 ust. 1 Konstytucji), ponieważ nie gwarantuje osobom ubogim możliwości skorzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika w postępowaniu przed komisją, co może być wręcz warunkiem skorzystania z ustawowych uprawnień w postępowaniu i co powinno być standardem w demokratycznym państwie prawnym (art. 2 Konstytucji).

Proponowane regulacje, zawarte w dodawanym art. 11ba u.s.k.s., zagwarantują każdej osobie wezwanej, również tej niezamożnej, realny dostęp do profesjonalnej pomocy prawnej, co ma duże znaczenie w perspektywie rozgłosu i presji medialnej oraz potencjalnej odpowiedzialności karnej, zawsze towarzyszących stawaniu przed komisją. Proponowane regulacje są oparte na dwóch założeniach, a mianowicie:

- 1) wyważenia praw jednostki i interesu publicznego (któremu z założenia służy działanie komisji), by ochronne oprzyrządowanie prawne nie stało się instrumentem obstrukcji albo nadmiernego spowalniania prac komisji;
- 2) ograniczenia zakresu normowania do najistotniejszych kwestii i odesłania do funkcjonującego w Polsce od lat cywilnoprosesowego instrumentarium pomocy prawnej z urzędu.

Przede wszystkim proponuje się umożliwienie niezamożnej osobie wezwanej samego złożenia wniosku o ustanowienie jednego pełnomocnika z urzędu (art. 1 projektu w zakresie art. 11ba ust. 1). Wzorem innych tego rodzaju regulacji w polskim systemie prawnym, które doczekały się już bogatego orzecznictwa, za niezamożną uznaje się osobę, która nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia pełnomocnika bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ograniczenie liczby ustanawianych pełnomocników podyktowane jest charakterem postępowania przed komisją i odmiennością sytuacji osoby wezwanej oraz oskarżonego w postępowaniu karnym (dla którego – jak się przyjmuje w literaturze przedmiotu – można wyznaczyć więcej niż jednego obrońcę z urzędu jeśli charakter sprawy wymagałby wyjątkowo dużego nakładu pracy).

W trosce o zapewnienie sprawnego toku prac komisji proponuje się, by złożenie wniosku:

- 1) było możliwe nie później niż do dnia pierwszego przesłuchania, dla zapobieżenia paraliżowaniu prac komisji, która – jak to wiadomo z przeszłości – może kilkakrotnie wzywać tę samą osobę na różnych etapach postępowania;
- 2) było możliwe tylko na piśmie, bo ustne składanie wniosku wymagałoby albo ustnego (publicznego) prezentowania komisji informacji o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby wezwanej, albo też przerywania prac w oczekiwaniu na dostarczenie odpowiedniego pisemnego oświadczenia;
- 3) nie wstrzymywało biegu postępowania prowadzonego przez komisję, ponieważ w innym wypadku każda kolejna osoba wezwana mogłaby składać wniosek (nawet pozbawiony szans uwzględnienia) wyłącznie w intencji sparaliżowania prac komisji.

Zarazem dla zwiększenia bezpieczeństwa prawnego osoby wezwanej:

- 1) komisja miałaby obowiązek pouczenia jej, już w wezwaniu, o możliwości wnioskowania o ustanowienie pełnomocnika z urzędu;
- 2) mogłaby ona wnioskować na piśmie o zmianę terminu jej przesłuchania na przypadający po rozpatrzeniu wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu (co stanowi doprecyzowanie uprawnienia osoby wezwanej wynikającego z art. 11c ust. 1 pkt 8 u.s.k.s.).

Komisja miałaby niezwłocznie przesłać wniosek właściwemu dla siedziby komisji sądowi rejonowemu (obecnie: SR dla Warszawy-Śródmieścia). Sąd ten rozpatrywałby wniosek niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia jego wpływu do sądu (art. 1 projektu w zakresie art. 11ba ust. 2), chyba że powzięłyby wątpliwości co do stanu majątkowego osoby wezwanej (wymagające przeprowadzenia dochodzenia na podstawie art. 119¹ k.p.c.). Mimo znacznego obciążenia tego sądu, rozwiązanie takie wydaje się efektywniejsze od przesyłania przez komisję wniosku sądowi rejonowemu właściwemu dla miejsca zamieszkania osoby wezwanej (między innymi z powodu unormowania zawartego w art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, dalej: p.o.a.).

Postanowienie sądu byłoby doręczane nie tylko osobie wezwanej ale też komisji (art. 1 projektu w zakresie art. 11ba ust. 3), a w razie uwzględnienia wniosku właściwa okręgowa rada adwokacka albo rada okręgowej izby radców prawnych, niezwłocznie (ale nie później niż w ciągu 7 dni), wyznaczałaby adwokata albo radcę prawnego, o czym zostałyby zawiadomiony nie tylko sąd, ale i komisja (art. 1 projektu w zakresie art. 11ba ust. 4).

Analogicznie, jak w wypadku ustanowienia pełnomocnika przez osobę wezwaną, przewiduje się, że ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu nie zwalniałoby jej z obowiązku osobistego stawiennictwa przed komisją i składania zeznań (art. 1 projektu w zakresie art. 11ba ust. 5).

Ustanowiony pełnomocnik z urzędu:

- 1) byłby zobowiązany do zastępowania osoby wezwanej w zakresie wszystkich czynności związanych z jej przesłuchaniem (w celu zagwarantowania respektowania jej praw);
- 2) miałby możliwość udzielenia substytucji oraz odbioru kosztów związanych z ustanowieniem (art. 1 projektu w zakresie art. 11ba ust. 6).

Powyższa regulacja ma na celu uniknięcie odesłania kaskadowego – *via* art. 118 § 2 k.p.c. – do art. 91 k.p.c., którego treść normatywna w nikłym stopniu przystaje do postępowania przed komisją.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 p.o.a. oraz art. 22³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych, koszty pomocy prawnej udzielonej z urzędu ponosi Skarb Państwa. Składają się na nie:

- 1) opłata, w wysokości ustalonej przez Ministra Sprawiedliwości (który uzupełni – w porozumieniu z właściwymi prawniczymi samorządami zawodowymi – rozporządzenia z 14 maja 2024 w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez [adwokata / radcę prawnego] z urzędu; odrębna delegacja ustawowa nie jest konieczna, ponieważ upoważnienia zawarte w wymienionych wyżej ustawach są dostatecznie szerokie);
- 2) niezbędne i udokumentowane wydatki pełnomocnika z urzędu.

Koszty te ustalać miałyby – na wniosek pełnomocnika z urzędu, złożony po zakończeniu działalności komisji (art. 19a ust. 6 u.s.k.s.) albo po zamknięciu postępowania przed nią (art. 20 ust 1 u.s.k.s.) – sąd rejonowy właściwy dla siedziby komisji, a zostałyby one pokryte Kancelarię Sejmu (*statio fisci* Skarbu Państwa; art. 1 projektu w zakresie art. 11ba ust. 7).

Proponowany art. 1 projektu, w zakresie dodawanego art. 11ba ust. 8 u.s.k.s., przewiduje odpowiednie stosowanie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (dalej: k.p.c.), od lat funkcjonujących w praktyce. Powtarzanie w u.s.k.s. tych unormowań byłoby zbędne, a zarazem sprzeczne z zasadami techniki prawodawczej. Wobec specyfiki postępowania przed komisją i praw osoby wezwanej, odpowiednio miałyby więc być stosowane w szczególności:

- 1) art. 93, art. 94, art. 118 § 1 i art. 119 zdanie pierwsze k.p.c. – ponieważ konieczne jest:
 - a) określenie relacji osoby wezwanej z ustanowionym pełnomocnikiem z urzędu (równoznaczności ustanowienia z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego – art. 118 § 1 k.p.c.),
 - b) umożliwienie osobie wezwanej niezwłocznego prostowania lub odwoływania oświadczeń ustanowionego pełnomocnika z urzędu (co ma znaczenie w świetle proponowanego brzmienia art. 11ba ust. 5 u.s.k.s.; art. 93 k.p.c.),
 - c) umożliwienie wypowiedzenia pełnomocnictwa i określenie skutków tego wypowiedzenia (art. 94 k.p.c.),
 - d) określenie skutków śmierci osoby wezwanej w postaci wygaśnięcia ustanowienia (art. 119 zdanie pierwsze k.p.c.);
- 2) art. 117 § 2 i art. 117¹ § 1 k.p.c. – ponieważ konieczne jest udokumentowania ubóstwa w sposób dobrze znany praktyce (zobowiązanie osoby wezwanej do złożenia – według ustalonego w rozporządzeniu wzoru – oświadczenia wraz ze szczegółowymi danymi o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania);
- 3) art. 117¹ § 2 i art. 119¹ k.p.c. – ponieważ konieczne jest, alternatywnie, umożliwienie sądowi:
 - a) poprzestania na odebraniu od wnioskodawcy przyrzeczenia o prawdziwości i rzetelności złożonego oświadczenia oraz o świadomości odpowiedzialności przed prawem za złożenie nieprawdziwego lub nierzetelnego oświadczenia (art. 117¹ § 2 k.p.c.),
 - b) zarządzenia dochodzenia, w razie powzięcia wątpliwości co do rzeczywistego stanu majątkowego osoby wezwanej (art. 119¹ k.p.c.);
- 4) art. 117² k.p.c. – ponieważ konieczne jest uniemożliwienie składania ponownych wniosków o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w razie oddalenia wcześniejszego wniosku (ponowny wniosek komisja będzie pozostawiać w aktach bez dalszych czynności), chyba że zmieniły się okoliczności;
- 5) art. 117³ § 1 k.p.c. – ponieważ konieczne jest umożliwienie sądowi zwrócenia się do właściwej okręgowej rady adwokackiej albo rady okręgowej izby radców prawnych o wyznaczenie pełnomocnika;
- 6) art. 117³ § 3 k.p.c. – ponieważ pożądane jest – w miarę możliwości – wyznaczanie jako pełnomocnika z urzędu konkretnego adwokata albo radcy prawnego wskazanego przez osobę wezwaną;

- 7) art. 118 § 4 k.p.c. – ponieważ wskazane jest umożliwienie – na wypadek, gdyby komisja miała podjąć czynności poza Warszawą i na uzasadniony wniosek ustanowionego pełnomocnika z urzędu – wyznaczenia adwokata albo radcy prawnego z innej miejscowości;
- 8) art. 123 § 2 k.p.c. – ponieważ nie ma przeszkód, by postanowienia w przedmiocie ustanowienia pełnomocnika z urzędu wydawał referendarz sądowy.

Zarazem jednak, ze względu na specyfikę postępowania przed komisją, w tym na pozycję sądu (który nie prowadzi tu całości postępowania, a jedynie rozstrzyga swoistą „kwesnię wпадkową”), konieczne jest wyraźne wyłączenie stosowania:

- 1) art. 117 § 5 k.p.c. – ponieważ sąd nie ma narzędzi pozwalających ocenić samą potrzebę udziału pełnomocnika z urzędu w postępowaniu przed komisją, a stosowanie tego przepisu powodowałoby konieczność przekazywania sądowi akt postępowania komisji, co paraliżowałoby jej prace;
- 2) art. 118 § 3 k.p.c. – ponieważ wnoszenie przez pełnomocnika z urzędu o zwolnienie od obowiązku zastępowania osoby wezwanej, choćby i „z ważnych przyczyn”, byłoby instrumentem paraliżowania prac komisji, a mają oni mieć możliwość udzielania substytucji (art. 1 projektu w zakresie art. 11ba ust. 6), czyli „uwolnienia się” od reprezentowania określonej osoby;
- 3) art. 120 k.p.c. – ponieważ sąd nie ma możliwości powzięcia wiedzy i dokonania *ex post* (po ustanowieniu pełnomocnika z urzędu) oceny, że okoliczności na podstawie których ustanowił dla danej osoby wezwanej pełnomocnika z urzędu w ogóle nie istniały, przestały istnieć albo uległy zmianie, albo też były podane świadomie nieprawdziwie.

Ustawa miałaby wejść w życie po upływie półrocznej *vacationis legis* (art. 2), co wydaje się być czasem w zupełności wystarczającym na dokonanie przez Ministra Sprawiedliwości stosownych uzgodnień z prawniczymi samorządami zawodowymi oraz uzupełnienie dwóch rozporządzeń w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej z urzędu.

4. Skutki i wyniki konsultacji

Oczekiwane skutki społeczne, gospodarcze i finansowe oraz wyniki konsultacji zostały przedstawione w Ocenie Skutków Regulacji. Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi zostały zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

5. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej

Zakres przedmiotowy projektowanej ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu: *ustawa o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej*

Data sporządzenia: 4 marca 2026 r.

Przedstawiciel wnioskodawcy:
senator Ewa Matecka

Źródło: petycja

Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:
Michał Pruszyński, główny ekspert, tel. 22 694 9557
w zakresie OSR:
Marian Fałek, główny ekspert, tel. 22 694 9082

Nr druku: 514, 514 S, 514 X

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W Polsce komisje śledcze funkcjonowały już w okresie międzywojennym.¹ Komisja śledcza jest jednym z instrumentów kontroli sejmowej.² Aby zbadać określoną sprawę, sejmowa komisja śledcza może przesłuchiwać osoby wezwane, które mają swoje prawa i obowiązki. Wezwana osoba przede wszystkim ma stawić się w wyznaczonym terminie i złożyć zeznania. Osoby wzywane co do istoty traktowane są jak świadkowie wzywani i przesłuchiwani w reżimie kodeksu postępowania karnego. Przed rozpoczęciem przesłuchania przewodniczący komisji musi uprzedzić osobę wezwaną o odpowiedzialności karnej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy.

W obowiązującym stanie prawnym, na mocy art. 11b *ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej*, osoba wezwana może ustanowić nie więcej niż trzech pełnomocników z grona adwokatów lub radców prawnych, co jednak nie zwalnia jej z obowiązku osobistego stawiennictwa przed komisją i składania zeznań. Równocześnie jednak aktualny stan prawny nie przewiduje możliwości zawnioskowania przez osobę wezwaną przed komisją śledczą o ustanowienie pełnomocnika, tj. adwokata lub radcy prawnego, z urzędu.

W uzasadnieniu do petycji (P11-88/24) wnioskodawca wskazał, że brak w *ustawie z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej* unormowania umożliwiającego ustanowienie dla niezamożnej osoby wezwanej przez komisję pełnomocnika z urzędu budzi wątpliwości z perspektywy konstytucyjnej zasady równości wobec prawa zawartej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, „ponieważ nie gwarantuje osobom ubogim możliwości skorzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika w postępowaniu przed komisją, co może być wręcz warunkiem skorzystania z ustawowych uprawnień w postępowaniu i co powinno być standardem w demokratycznym państwie prawnym (art. 2 Konstytucji).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt.

Rekomenduje się projekt *ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej*, w którym proponuje się rozwiązanie pozwalające na ustanowienie przez sąd pełnomocnika dla osoby wezwanej, jeśli ta nie jest w stanie samodzielnie ponieść kosztów reprezentacji prawnej z wyboru.

Oczekuje się, że zaproponowany w projekcie ustawy przepis umożliwi skorzystanie przez osobę wezwaną z tzw. prawa ubogich, poprzez złożenie wniosku o ustanowienie adwokata albo radcy prawnego. W konsekwencji wyeliminowana zostanie sytuacja nierówności w dostępie do pomocy prawnej, uniknie się ryzyka naruszenia konstytucyjnych gwarancji równości wobec prawa.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie zachodzi jednak konieczność przeglądu rozwiązań przyjętych w krajach członkowskich OECD/UE.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
osoba wezwana	prawdopodobnie w skali roku pojedyncze osoby	szacunki własne	jeśli nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata albo radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny będzie mieć prawo złożenia wniosku na piśmie, nie później niż do dnia pierwszego przesłuchania, o ustanowienie jednego adwokata albo jednego radcy prawnego z urzędu
sejmowa komisja śledcza			pouczy pisemnie osobę wezwaną o możliwości wnioskowania o ustanowienie adwokata albo radcy prawnego z urzędu; prześle niezwłocznie wniosek osoby wezwanej sądowi

¹ Instytut Spraw Publicznych, Sprawozdanie z seminarium „Komisje śledcze – czy wciąż potrzebne w polskim porządku konstytucyjnym”, 2010.

² Chmaj i Partnerzy Kancelaria Radcowska, Opinia prawna w przedmiocie składu osobowego sejmowych komisji śledczych”, 3.02.2022 r.

sąd rejonowy właściwy dla siedziby komisji śledczej (Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie)			1) niezwłocznie (nie później niż w terminie 7 dni), chyba, że za konieczne uzna przeprowadzenie dochodzenia w przedmiocie rzeczywistego stanu majątkowego osoby wezwanej, rozstrzygnie w przedmiocie wniosku o wyznaczenie pełnomocnika z urzędu; 2) po zakończeniu prac komisji ustali koszty związane z ustanowieniem wyznaczonego z urzędu adwokata albo radcy prawnego
właściwa okręgowa rada adwokacka albo rada okręgowej izby radców prawnych			niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni wyznaczy pełnomocnika z urzędu, zawiadamiając o tym sąd i komisję
adwokat albo radca prawny wyznaczony jako pełnomocnik z urzędu			udzieli pomocy prawnej osobie wezwanej odbierze koszty związane z ustanowieniem
minister sprawiedliwości w porozumieniu z właściwymi prawniczymi samorządami zawodowymi			znowelizuje dwa rozporządzenia w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielanej z urzędu
Kancelaria Sejmu			pokryje koszty związane z ustanowieniem wyznaczonego z urzędu adwokata albo radcy prawnego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej w dniu 4 listopada 2025 r. został przesłany do zaopiniowania Ministrowi Sprawiedliwości, I Zastępcy Prokuratora Generalnego Prokuratorowi Krajowemu, Sądowi Najwyższemu, Krajowej Radzie Sądownictwa, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Krajowej Radzie Radców Prawnych, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Fundacji im. Stefana Batorego, Stowarzyszeniu Sędziów Polskich "IUSTITIA", Stowarzyszeniu Sędziów THEMIS, Stowarzyszeniu Prokuratorów „Lex super omnia”, Kancelarii Sejmu. Termin nadsyłania opinii ustalono na dzień 25 listopada 2025 r.

Rada Ministrów **nie sprzeciwia się kontynuowaniu prac legislacyjnych** nad projektowanymi rozwiązaniami, przy czym poddaje pod rozważenie:

- uregulowanie kwestii organu, który ustalałby koszty należne za pomoc prawną udzieloną z urzędu,
- wydłużenie *vacationis legis* do co najmniej 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z uwagi na konieczność nowelizacji rozporządzeń w sprawie ponoszenia kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.

Sąd Najwyższy wyraził opinię, że projekt ustawy zawiera rozwiązania, które co do zasady można uznać za zasadne, niemniej jednak występują pewne (wskazane kwestie), które wymagają ponownego przemyślenia, uzupełnienia lub zmiany.

I Zastępca Prokuratora Generalnego Prokurator Krajowy poinformował, że **nie zgłasza uwag merytorycznych** do projektu. Jednocześnie wskazał, że zasadnym jest **wydłużenie okresu** po jakim projektowana ustawa wejdzie w życie, gdyż okres dwóch miesięcy jawi się jako zbyt krótki, zaproponował sześć miesięcy.

Rzecznik Praw Obywatelskich uznaje **zasadność uregulowania** w obowiązującym prawie instytucji pełnomocnika z urzędu w postępowaniu przed sejmową komisją śledczą; kierunek zmian należy uznać za właściwy. Pewne **wątpliwości budzi** jednak może **część rozwiązań szczegółowych**:

- wynikające z proponowanej nowelizacji ustawy gwarancje dla osoby wezwanej w zakresie ustanowienia pełnomocnika z urzędu uznane mogą zostać w pewnym zakresie za iluzoryczne, bowiem złożenie wniosku w trakcie przesłuchania nie spowoduje obecności pełnomocnika podczas tej czynności; idea wprowadzonych regulacji jest słuszna, ale wybrana metoda jest nieoptymalna z uwagi na brak rzeczywistego zabezpieczenia interesów osób, którym proponowane przepisy mają służyć,
- umieszczenie w proponowanej nowelizacji ustawy odesłania do konkretnych jednostek redakcyjnych Kodeksu postępowania cywilnego.

Naczelna Rada Adwokacka **popiera zmiany**, nie zgłasza uwag merytorycznych do projektu.

W dniu 7 stycznia 2026 r. na wspólnym posiedzeniu Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Praw Człowieka i Praworządności przyjęła poprawki przygotowane przez Biuro Legislacyjne, wynikające z opinii przesłanych komisji.

W dniu 18 lutego 2026 r. na wspólnym posiedzeniu Komisja Ustawodawcza oraz Komisja Praw Człowieka i Praworządności przyjęły projekt z poprawkami w formie tekstu jednolitego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2026 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Wydatki ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.
Saldo ogółem	0	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Zgodnie z regulacją zaproponowaną w projekcie *ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej* osoba wezwana na przesłuchanie przed sejmową komisją śledczą, jeśli nie będzie w stanie samodzielnie ponieść kosztów reprezentacji prawnej z wyboru bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, będzie mieć prawo do złożenia wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego z urzędu, koszty świadczenia jego usług osobie wezwanej będą wówczas pokrywane przez Kancelarię Sejmu.

W postępowaniu przed komisją śledczą świadkowie składają się na podstawowe źródła dowodowe. Dlatego też krąg osób wzywanych i przesłuchiowanych przez komisję śledczą jest ściśle determinowany. Analiza osób wezwanych przed komisje śledcze powołane w X kadencji Sejmu RP, tj.:

- komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań podjętych w celu przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku w formie głosowania korespondencyjnego,
- komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań, a także występowania nadużyć, zaniedbań i zaniechań w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 20 listopada 2023 r.,
- komisja śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych m.in. z wykorzystaniem oprogramowania Pegasus przez członków Rady Ministrów, służby specjalne, Policję, organy kontroli skarbowej oraz celno-skarbowej, organy powołane do ścigania przestępstw i prokuraturę w okresie od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 20 listopada 2023 r.,

pozwała wnioskować, że osoby wezwane cechują się wysokimi kwalifikacjami zawodowymi (byli to ministrowie, urzędnicy, politycy), co uzasadnia przyjęcie założenia, że przyszłe komisje śledcze powołane przez Sejm do zbadania konkretnej sprawy również będą wzywać na świadków ograniczony krąg osób (determinowany przez zakres sprawy badanej), prawdopodobnie z uwagi na przedmiot prac komisji także cechujących się wysokimi kwalifikacjami i będącymi prawdopodobnie w dobrej sytuacji finansowej.

Uwzględniając powyższe wnioskuje się, że udział osób (w stosunkowo nielicznym zbiorze osób wzywanych przed komisję), które w przyszłości zostaną wezwane i nie będą w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata albo radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, będzie prawdopodobnie kształtował się na niskim poziomie. Wydaje się zasadne przypuszczać, że przedmiotowa regulacja będzie w marginalny sposób wpływała na wydatki budżetu państwa.

W załączniku do OSR zamieszczono tablice charakteryzujące kwalifikacje zawodowe osób wezwanych przed ww. komisje śledcze.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2026 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	<p><u>Brak wpływu</u> na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.</p> <p>Przedmiotowa ustawa będzie oddziaływała na nieliczną grupę osób, które zostaną wezwane do złożenia zeznań przed sejmową komisją śledczą. W projekcie proponuje się rozwiązanie pozwalające na ustanowienie przez sąd pełnomocnika dla osoby wezwanej, jeśli ta nie będzie w stanie samodzielnie ponieść kosztów reprezentacji prawnej z wyboru.</p>						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

Brak wpływu.

9. Wpływ na rynek pracy.

Brak skutków.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☒ inne: sejmowe komisje śledcze, wymiar sprawiedliwości		

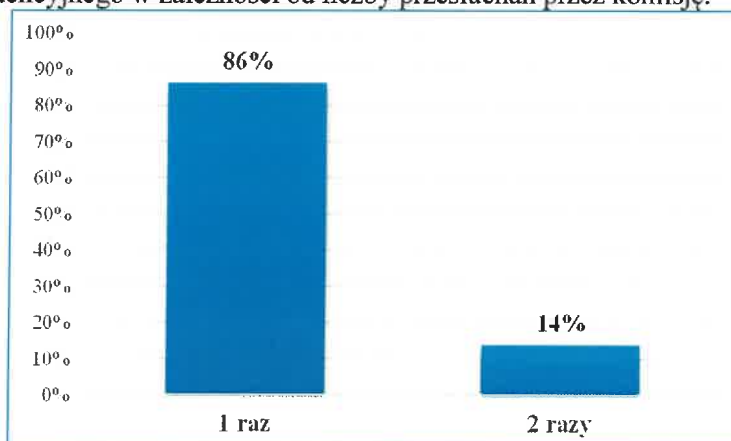
Procedowana ustawa o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej będzie wpływała na sytuację osoby wezwanej do złożenia wyjaśnień przed sejmową komisją śledczą. Osoby wzywane przed sejmową komisją śledczą co do istoty traktowane są jak wzywani i przesłuchiwni w reżimie kodeksu postępowania karnego. Ponadto należy dostrzegać, że osoba wezwana znajduje się pod ciągłą presją mediów, przesłuchiwanie na oczach milionów widzów, nie sprzyja komfortowemu samopoczuciu świadka.

W obowiązującym stanie prawnym na mocy art. 11b ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej osoba wezwana może ustanowić nie więcej niż trzech pełnomocników z grona adwokatów lub radców prawnych, co jednak nie zwalnia jej z obowiązku osobistego stawienia przed komisją i składania zeznań. W przypadku gdy osoba wezwana nie będzie w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata albo radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny będzie ona wówczas mieć prawo do złożenia wniosku, nie później niż do dnia pierwszego przesłuchania, o ustanowienie adwokata albo radcy prawnego z urzędu.

Czynnikiem przesądzającym o skuteczności realizacji założonego celu jest zdolność komisji śledczej do wzywania osób i odbioru od nich zeznań. Analogicznie jak w postępowaniu karnym, w postępowaniu przed komisją śledczą świadkowie składają się na podstawowe źródła dowodowe. W związku z czym zaproponowane rozwiązanie nie tylko wyeliminuje sytuację nierówności w dostępie do pomocy prawnej czy uniknie się ryzyka naruszenia konstytucyjnych gwarancji równości wobec prawa, ale będzie sprzyjać również efektywności pracy komisji śledczej.

Ocena Skutków Regulacji projektowanej ustawy powinna być sporządzana na podstawie dowodów tj. danych empirycznych obrazujących procesy podlegające unormowaniu. W przypadku projektowanej ustawy wydaje się, że ważne są dane empiryczne ukazujące, ile razy osoby wzywane musiały stawić się przed sejmową komisją śledczą, aby złożyć zeznania. Z danych obrazujących przebieg pracy komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań podjętych w celu przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku w formie głosowania korespondencyjnego³ wynika, że wezwanych było 29 osób, przy czym 25 osób (86% wezwanych) stawiło się tylko raz, 4 osoby (14% wezwanych) dwukrotnie.

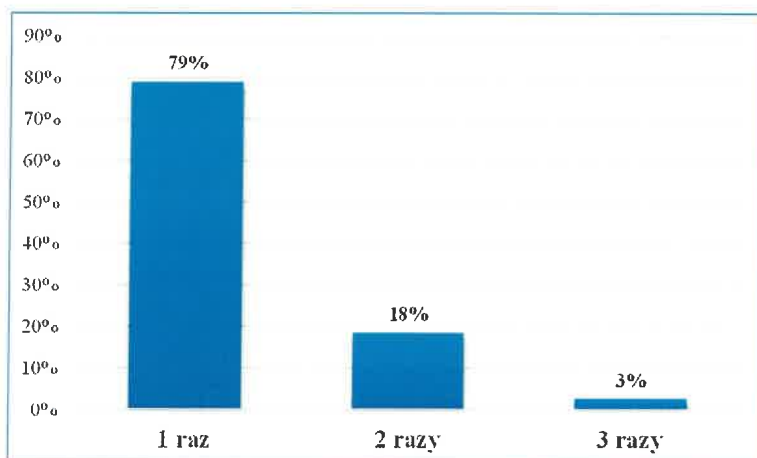
Wykres nr 1: Rozkład udziału osób wezwanych przed komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań podjętych w celu przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku w formie głosowania korespondencyjnego w zależności od liczby przesłuchań przez komisję.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych https://pl.wikipedia.org/wiki/Komisja_%C5%9Bledcza_ds._wybor%C3%B3w_korespondencyjnych

Z danych obrazujących przebieg pracy komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań, a także występowania nadużyć, zaniedbań i zaniechań w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 20 listopada 2023 r.⁴ wynika, że wezwanych było 38 osób, przy czym 30 osób (79% osób wezwanych) stawiło się tylko raz, 7 osób (18% osób wezwanych) dwukrotnie i jedna osoba trzy razy (3% osób wezwanych).

Wykres nr 2: Rozkład udziału osób wezwanych przed komisji śledcza do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań, a także występowania nadużyć, zaniedbań i zaniechań w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 20 listopada 2023 r. w zależności od liczby przesłuchań przez komisję.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych https://pl.wikipedia.org/wiki/Komisja_%C5%9Bledcza_ds._afery_wizowej

³ https://pl.wikipedia.org/wiki/Komisja_%C5%9Bledcza_ds._wybor%C3%B3w_korespondencyjnych

⁴ https://pl.wikipedia.org/wiki/Komisja_%C5%9Bledcza_ds._afery_wizowej

Wnioski: Rekomendowane rozwiązanie w projekcie ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej będzie umożliwiało ustanowienie przez sąd pełnomocnika dla osoby wezwanej, jeśli ta nie jest w stanie samodzielnie ponieść kosztów reprezentacji prawnej z wyboru. Opierając się na studiach przypadków pracy komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań podjętych w celu przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku w formie głosowania korespondencyjnego oraz komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań, a także występowania nadużyć, zaniedbań i zaniechań w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 20 listopada 2023 r. można wnioskować, że:

- liczba osób wzywanych przed komisję śledczą prawdopodobnie będzie kształtować się poniżej 70 osób w odniesieniu do jednej komisji,
- osoby wezwane cechują się wysokimi kwalifikacjami zawodowymi (to ministrowie, urzędnicy, politycy),
- przyszłe komisje śledcze, powołane przez Sejm do zbadania konkretnej sprawy, będą wzywać na świadków ograniczony krąg osób (determinowany zakresem badanej sprawy), prawdopodobnie – z uwagi na przedmiot prac komisji – cechujących się wysokimi kwalifikacjami i będących prawdopodobnie w dobrej sytuacji finansowej,
- zdecydowana większość osób wezwanych stawia się przed komisją tylko raz.

Przedmiotowa ustawa będzie wpływała na wymiar sprawiedliwości. Z przepisów projektu ustawy wynika, że wniosek osoby wezwanej o ustanowienie jednego adwokata albo jednego radcy prawnego będzie rozpatrywał sąd rejonowy właściwy dla siedziby komisji. Z załączonych studiów przypadków funkcjonowania komisji śledczych w X kadencji Sejmu RP wynika, że liczba osób wzywanych w przypadku jednej komisji śledczej wynosiła poniżej 70 osób (w dwóch pozostałych przypadkach wezwano 29 i 38 osób). W związku z tym można zakładać wystąpienie sytuacji powodującej znaczne zwiększenie obciążenie dodatkowymi sprawami sądu rejonowego, w przypadku dużej liczby osób wezwanych, pochodną tego stanu może być duża liczba wniosków o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, dodatkowo może zachodzić konieczność przeprowadzenia przez sąd dochodzeń w przedmiocie rzeczywistego stanu majątkowego osób wezwanych.

Przedmiotowa ustawa może wpływać także na przebieg pracy komisji śledczej. Złożenie wniosku przez osobę wezwaną nie wstrzymuje biegu postępowania prowadzonego przez komisję, jednakże na pisemny wniosek osoby wezwanej, może ona zmienić termin jej przesłuchania przypadający po rozpatrzeniu wniosku o ustanowienie adwokata albo radcy prawnego.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Ustawa miałyby wejść w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie zachodzi konieczność ewaluacji efektów ustawy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Charakterystyka zawodowa osób wezwanych przed sejmowe komisje śledcze na przykładzie następujących komisji:

- komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań podjętych w celu przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku w formie głosowania korespondencyjnego,
- komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań, a także występowania nadużyć, zaniedbań i zaniechań w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 20 listopada 2023 r.,
- komisji śledczej do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych m.in. z wykorzystaniem oprogramowania Pegasus przez członków Rady Ministrów, służby specjalne, Policję, organy kontroli skarbowej oraz celno-skarbowej, organy powołane do ścigania przestępstw i prokuraturę w okresie od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 20 listopada 2023 r.

**Charakterystyka zawodowa osób wezwanych przed sejmowe komisje śledcze
na przykładzie następujących komisji:**

W IX kadencji Sejmu RP nie powołano żadnej komisji śledczej, w X kadencji Sejmu RP powołano 3 komisje śledcze, tj.:

- komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań podjętych w celu przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku w formie głosowania korespondencyjnego,
- komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań, a także występowania nadużyć, zaniedbań i zaniechań w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 20 listopada 2023 r.,
- komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych m.in. z wykorzystaniem oprogramowania Pegasus przez członków Rady Ministrów, służby specjalne, Policję, organy kontroli skarbowej oraz celno-skarbowej, organy powołane do ścigania przestępstw i prokuraturę w okresie od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 20 listopada 2023 r.

Wniosek: W postępowaniu przed komisją śledczą świadkowie składają się na podstawowe źródła dowodowe. Dlatego też krąg osób wzywanych i przesłuchiowanych przez komisję śledczą jest ściśle determinowany. Analiza osób wezwanych przed ww. komisje śledcze (zawarta w tabelach nr 1–3) pozwala wnioskować, że osoby wezwane cechują się wysokimi kwalifikacjami zawodowymi (byli to ministrowie, urzędnicy, politycy), co uzasadnia przyjęcie założenia, że przyszłe komisje śledcze powołane przez Sejm do zbadania konkretnej sprawy również będą wzywać na świadków ograniczony krąg osób (determinowany przez zakres sprawy badanej), prawdopodobnie z uwagi na przedmiot prac komisji także cechujących się wysokimi kwalifikacjami i będącymi prawdopodobnie w dobrej sytuacji finansowej.

Uwzględniając powyższe, wnioskuje się, że udział osób (w stosunkowo nielicznym zbiorze osób wzywanych przed komisję), które w przyszłości zostaną wezwane i nie będą w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata albo radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, będzie prawdopodobnie kształtował się na niskim poziomie. Wydaje się zasadne przypuszczać, że przedmiotowa regulacja będzie w marginalny sposób wpływała na wydatki budżetu państwa.

Tabela nr 1: Charakterystyka zawodowa osób wezwanych przed komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań podjętych w celu przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2020 roku w formie głosowania korespondencyjnego.

Nr posiedzenia	Data posiedzenia	Przesłuchiwane osoby i ich funkcja w okresie będącym przedmiotem badania komisji
3.	9 stycznia 2024	Robert Flisiak – Prezes Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych, kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych i Hepatologii Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku
		Jarosław Gowin – Wicepremier, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
4.	10 stycznia 2024	Jarosław Gowin – jw.
6.	19 stycznia 2024	Michał Wypij – Poseł na Sejm RP
		Artur Soboń – Sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych
7.	24 stycznia 2024	Tomasz Szczepielniak – Podsekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych
		Jacek Sasin – Minister Aktywów Państwowych
9.	5 lutego 2024	Michał Dworczyk – Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
10.	13 lutego 2024	Michał Dworczyk – jw.
11.	14 lutego 2024	Elżbieta Witek – Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12.	20 lutego 2024	Przemysław Sypniewski – Prezes zarządu Poczty Polskiej SA
		Grzegorz Kurdziel – Wiceprezes zarządu Poczty Polskiej SA
13.	28 lutego 2024	Ewa Wrzosek – Prokurator Prokuratury Rejonowej Warszawa – Mokotów
		Edyta Dudzińska – Prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie

14.	4 marca 2024	Paweł Kukiz – Poseł na Sejm RP
		Tomasz Zdzikot – Prezes zarządu Poczty Polskiej S.A.
		Jarosław Sachajko – Poseł na Sejm RP
15.	18 marca 2024	Artur Sobon – jw.
		Konfrontacja Artura Sobonia i Grzegorza Kurdziela
16.	19 marca 2024	Wiktor Klimiuk – Członek gabinetu politycznego Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz członek rady nadzorczej Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A.
		Piotr Ciompa – członek rady nadzorczej Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A.
17.	3 kwietnia 2024	Bogdan Skwarka – Dyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli
		Sylwester Marciniak – Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej
18.	16 kwietnia 2024	Paweł Skóra – Dyrektor Pionu Informatyki i Telekomunikacji Poczty Polskiej S.A.
		Łukasz Szumowski – Minister Zdrowia
19.	17 kwietnia 2024	Marek Zagórski – Minister Cyfryzacji
		Jan Nowak – Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych
20.	23 kwietnia 2024	Maciej Biernat – Prezes zarządu Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A.
		Mariusz Kamiński – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji
21.	7 maja 2024	Adam Bielan – Poseł do Parlamentu Europejskiego
22.	15 maja 2024	Tomasz Grodzki – Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
23.	16 maja 2024	Mateusz Morawiecki – Prezes Rady Ministrów
24.	22 maja 2024	Mateusz Morawiecki – jw.
25.	24 maja 2024	Jarosław Kaczyński – Wiceprezes Rady Ministrów

Źródło: Na podstawie <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/PosKomZrealizowane.xsp?komisja=SKGK#16>

Tabela nr 2: Charakterystyka zawodowa osób wezwanych przed komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości działań, a także występowania nadużyć, zaniedbań i zaniechań w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 20 listopada 2023 r.

Nr posiedzenia	Data posiedzenia	Przesłuchiwane osoby i ich funkcja w okresie będącym przedmiotem badania komisji
4.	26 lutego 2024	Piotr Wawrzyk – Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
		Edgar Kobos – współpracownik Piotra Wawrzyka
5.	26 lutego 2024	Edgar Kobos – jw.
6.	27 lutego 2024	Damian Irzyk – Konsul Generalny RP w Mumbaju
		Mateusz Reszczyk – Wicekonsul w Konsulacie Generalnym RP w Mumbaju
7.	5 marca 2024	Adam Burakowski – Ambasador RP w Indiach
8.	11 marca 2024	Jakub Osajda – Dyrektor Biura Prawnego i Zarządzania Zgodnością Ministerstwa Spraw Zagranicznych
		Maria Wiktoria Raczyńska – Asystentka w gabinecie Ministerstwa Spraw Zagranicznych, oddelegowana do pełnienia funkcji asystentki Wiceministra Piotra Wawrzyka
9.	12 marca 2024	Marcin Jakubowski – Dyrektor Departamentu Konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych
		Beata Brzywczy – Zastępczyni Dyrektora Departamentu Konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych
10.	19 marca 2024	Maciej Kowalski – Radca Ambasady RP w Dakarze oraz Konsula RP w Tunisie
		Lech Antoni Kołakowski – Poseł na Sejm RP, Doradca w Banku Gospodarstwa Krajowego, Sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
11.	3 kwietnia 2024	Krzysztof Drynda – Prezes zarządu Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.
		Paweł Kurtasz – Prezes zarządu Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A.
12.	8 kwietnia 2024	Piotr Krawczyk – Szef Agencji Wywiadu
		Bartosz Jarmuskiewicz – Szef Agencji Wywiadu

13.	8 kwietnia 2024	Piotr Krawczyk – jw.
15.	19 kwietnia 2024	Aleksander Parzych – Konsul RP w Manili Jarosław Szczepankiewicz – Chargé d'affaires Rzeczypospolitej Polskiej na Filipinach
16.	22 kwietnia 2024	Aleksander Dańda – Konsul RP w Hongkongu Mariusz Kamiński – Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Minister Koordynator Służb Specjalnych
17.	7 maja 2024	Justyna Orłowska – Dyrektorka programu GovTech Polska; Antoni Rytel – Wicedyrektor programu GovTech Polska, dyrektor Centrum GovTech
18.	13 maja 2024	Damian Gągała – Radca w Departamencie Konsularnym MSZ
19.	14 maja 2024	Maciej Wąsik – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Jadwiga Emilewicz – Ministra Przedsiębiorczości i Technologii, Ministra Rozwoju i Wiceprezesa Rady Ministrów oraz Sekretarz Stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej
20.	28 maja 2024	Tomasz Hinc – Prezes zarządu przedsiębiorstwa Grupa Azoty S.A.
21.	29 maja 2024	Mateusz Morawiecki – Prezes Rady Ministrów
22.	4 czerwca 2024	Zbigniew Rau – Minister Spraw Zagranicznych Tomasz Hinc – jw.
24.	7 czerwca 2024	Jarosław Kaczyński – Wiceprezes Rady Ministrów i przewodniczący Komitetu Rady Ministrów do spraw Bezpieczeństwa Narodowego i spraw Obronnych
25.	7 czerwca 2024	Jarosław Kaczyński – jw.
29.	9 lipca 2024	Daniel Obajtek – Prezes Zarządu Polskiego Koncernu Naftowego Orlen S.A. Paweł Majewski – pracownik Biura Prawnego i Zarządzania Zgodnością w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
30.	10 lipca 2024	Mateusz Pala – Szef Gabinetu Politycznego Ministra Spraw Zagranicznych Maciej Karasiński – Dyrektor Generalny Służby Zagranicznej Andrzej Papierz – Dyrektor Generalny Służby Zagranicznej
31.	12 lipca 2024	Bartosz Jarmuszkiewicz – Szef Agencji Wywiadu
32.	22 lipca 2024	Krzysztof Waclawek – Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego
33.	22 lipca 2024	Krzysztof Waclawek – jw. Piotr Krawczyk – jw.
35.	3 września 2024	Tomasz Praga – Komendant Główny Straży Granicznej
36.	3 września 2024	Tomasz Praga – jw.
38.	30 września 2024	Andrzej Stróżny – Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego Beata Wojdak – Prokurator Prokuratury Krajowej delegowanej do Lubelskiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Lublinie
39.	30 września 2024	Andrzej Stróżny – jw.
40.	30 września 2024	Beata Wojdak – jw.

Źródło: Na podstawie <https://www.sejm.gov.pl/Sejm10.nsf/PosKomZrealizowane.xsp?komisja=SKPC>

Tabela nr 3: Charakterystyka zawodowa osób wezwanych przed komisję śledczą do zbadania legalności, prawidłowości oraz celowości czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych m.in. z wykorzystaniem oprogramowania Pegasus przez członków Rady Ministrów, służby specjalne, Policję, organy kontroli skarbowej oraz celno-skarbowej, organy powołane do ścigania przestępstw i prokuraturę w okresie od dnia 16 listopada 2015 r. do dnia 20 listopada 2023 r.

Nr posiedzenia	Data posiedzenia	Przesłuchiwane osoby i ich funkcja w okresie będącym przedmiotem badania komisji
----------------	------------------	--

4.	15 marca 2024	Jerzy Kosiński – Profesor Akademii Marynarki Wojennej, dyrektor Morskiego Centrum Cyberbezpieczeństwa
		Jarosław Kaczyński – Wicepremier
5.	27 marca 2024	Krzysztof Kwiatkowski – Prezes Najwyższej Izby Kontroli
		Michał Woś – Sekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości
6.	9 kwietnia 2024	Michał Woś – jw.
8.	26 kwietnia 2024	Elżbieta Piñciurek – Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej - Główna Księgowa Resortu w Ministerstwie Sprawiedliwości
9.	6 maja 2024	Jarosław Wyżygowski – Dyrektor Biura Finansów w Ministerstwie Sprawiedliwości
		Jakub Tietz – Delegowany prokurator do Ministerstwa Sprawiedliwości
10.	13 maja 2024	Mikołaj Pawlak – Dyrektor Departamentu Spraw Rodzinnych i Nietletnich w Ministerstwie Sprawiedliwości
12.	23 maja 2024	Jakub Tietz – jw.
13.	3 czerwca 2024	Jan Paziewski – Dyrektor Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej w Ministerstwie Sprawiedliwości
14.	10 czerwca 2024	Mikołaj Pawlak – Dyrektor Departamentu Spraw Rodzinnych i Nietletnich w Ministerstwie Sprawiedliwości
		Piotr Patkowski – Główny Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych
15.	14 czerwca 2024	Teresa Czerwińska – Minister Finansów
16.	17 czerwca 2024	Marek Bieńkowski – Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Najwyższej Izby Kontroli
23.	4 września 2024	Funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (świadek nr 1), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
24.	4 września 2024	Funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (świadek nr 1), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
29.	3 października 2024	Dorota Brejza – adwokat
30.	8 października 2024	Ewa Wrzosek – Prokurator
33.	21 października 2024	Krzysztof Brejza – polityk (Senator X kadencji), prawnik
34.	28 października 2024	Jacek Karnowski – Prezydent Sopotu
36.	18 listopada 2024	Beata Morawiec – Sędzia
38.	2 grudnia 2024	Piotr Pogonowski – Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego
43.	7 stycznia 2025	Były Funkcjonariusz Centralnego Biura Antykorupcyjnego (świadek nr 3), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
44.	7 stycznia 2025	Były Funkcjonariusz Centralnego Biura Antykorupcyjnego (świadek nr 3), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
49.	24 stycznia 2025	Marian Banaś – Prezes Najwyższej Izby Kontroli
		Tomasz Sordyl – Dyrektor Departamentu Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
50.	24 stycznia 2025	Tomasz Sordyl – jw.
54.	3 lutego 2025	Andrzej Kowalski – Szef Szługi Wywiadu Wojskowego
55.	3 lutego 2025	Andrzej Kowalski – jw.
57.	18 lutego 2025	Agnieszka Kwiatkowska - Gurdak – Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
58.	18 lutego 2025	Agnieszka Kwiatkowska - Gurdak – jw.
59.	19 lutego 2025	Aleksander Goszczycki – Wiceprezes zarządu Matic S.A.
60.	19 lutego 2025	Aleksander Goszczycki – jw.
63.	18 marca 2025	Daniel Karpeta – Zastępca Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego
66.	25 marca 2025	Edyta Gołab – zatrudniona w Biurze Kadr, Szkolenia i Obsługi Prawnej Komendy Głównej Policji
68.	31 marca 2025	Maja Rodwald – Prokurator
70.	1 kwietnia 2025	Remigiusz Signerski – Prokurator
72.	11 kwietnia 2025	Michał Kierski – Prokurator

73.	11 kwietnia 2025	Daniel Karpeta – Zastępca Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego
74.	15 kwietnia 2025	Aleksandra Rozmierska – Prokurator
77.	5 maja 2025	Adam Cieślak – Komendant Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości
		Grzegorz Napiórkowski – Dyrektor Biura Kryminalnego KGP
78.	5 maja 2025	Dariusz Cybura – Zastępca Dyrektora Biura Kryminalnego KGP
		Tomasz Książkiewicz – Naczelnik Wydziału Techniki Operacyjnej Biura Kryminalnego KGP
79.	6 maja 2025	Adam Borzyszkowski – Prokurator
81.	13 maja 2025	Funkcjonariusz Komendy Głównej Policji (świadek nr 6), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
		Funkcjonariusz Komendy Głównej Policji (świadek nr 7), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
		Funkcjonariusz Komendy Głównej Policji (świadek nr 8), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
		Funkcjonariusz Komendy Głównej Policji (świadek nr 9), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
82.	14 maja 2025	Funkcjonariusz Komendy Głównej Policji (świadek nr 10), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
		Funkcjonariusz Komendy Głównej Policji (świadek nr 11), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
		Funkcjonariusz Komendy Głównej Policji (świadek nr 12), którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
83.	19 maja 2025	Maciej Materka – Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego
84.	19 maja 2025	Maciej Materka – jw.
85.	28 maja 2025	Adam Cieślak – jw.
		Grzegorz Napiórkowski – jw.
		Dariusz Cybura – jw.
		Tomasz Książkiewicz – jw.
87.	6 czerwca 2025	Ernest Bejda – Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
88.	10 czerwca 2025	Alicja Kurek – Dyrektor Biura Prawnego Służby Kontrwywiadu Wojskowego
		Andrzej Osowiecki – Dyrektor Biura III Służby Kontrwywiadu Wojskowego
89.	10 czerwca 2025	Maciej Szpanowski – Zastępca Szefa oraz Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego
		Alicja Kurek – jw.
		Andrzej Osowiecki – jw.
90.	26 czerwca 2025	Jacek Bilewicz – prokurator
91.	27 czerwca 2025	Piotr Bączek – Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego
92.	27 czerwca 2025	Piotr Bączek – jw.
93.	8 lipca 2025	Piotr Komosiński – b.d.
		Krzysztof Krelowski – b.d.
		Świadek nr 13 , którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
94.	11 lipca 2025	Teresa Rutkowska-Szmydyńska – Prokurator
95.	22 lipca 2025	Urszula Nalaskowska – b.d.
96.	8 lipca 2025	Urszula Nalaskowska – b.d.
97.	25 lipca 2025	Marek Utracki – Zastępca szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego
98.	25 lipca 2025	Marek Utracki – jw.
100.	9 września 2025	Aneta Mierzwińska – b.d.
		Jacek Łukawski – b.d.
102.	12 września 2025	Marzanna Piekarska-Drażek – b.d.
103.	23 września 2025	Świadek nr 16 , którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
		Świadek nr 17 , którego dane identyfikujące stanowią informację niejawną
104.	29 września 2025	Zbigniew Ziobro – Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny

Warszawa, 13 marca 2026 r.

BEOS-WPEiM-585/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS - 11.020.360.10.2025

Data wpływu13...03...2026.....

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej (przedstawiciel wnioskodawców: senator Ewa Matecka)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

W art. 1 projektu zaproponowano znowelizowanie ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej¹ (dalej: u.s.k.s.).

W dodawanym art. 11ba u.s.k.s. określono następujące kwestie:

– złożenie przez osobę wezwaną, która nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata albo radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, wniosku o ustanowienie jednego adwokata albo jednego radcy prawnego (ust. 1);

– rozpatrzenie ww. wniosku przez sąd rejonowy właściwy dla siedziby sejmowej komisji śledczej, dalej: „komisja” (ust. 2 i 3);

– wyznaczenie przez właściwą okręgową radę adwokacką albo radę okręgowej izby radców prawnych odpowiednio adwokata albo radcy prawnego (ust. 4);

– obowiązek osobistego stawiennictwa przed komisją i składania zeznań przez osobę wezwaną (ust. 5);

– zakres czynności, do których jest umocowany adwokat albo radca prawny ustanowiony przez sąd (ust. 6);

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1024.

– ustalenie i pokrycie kosztów związanych z ustanowieniem wyznaczonego adwokata albo radcy prawnego (ust. 7);

– określenie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego stosowanych odpowiednio do ustanowienia adwokata albo radcy prawnego (ust. 8).

Proponowana ustawa miałaby wejść w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Materia, której dotyczy projekt ustawy, pozostaje poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie reguluje kwestii objętych zakresem prawa Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Tomasz Jaroszyński
naczelnik wydziału
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 13 marca 2026 r.

BEOS-WPEiM-586/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L.dz. SPS - III, 020.360.11, 2025

Data wpływu13.03.2026....

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej (przedstawiciel wnioskodawców: senator Ewa Matecka) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

W art. 1 projektu zaproponowano znowelizowanie ustawy z dnia 21 stycznia 1999 r. o sejmowej komisji śledczej¹ (dalej: u.s.k.s.).

W dodawanym art. 11ba u.s.k.s. określono następujące kwestie:

- złożenie przez osobę wezwaną, która nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata albo radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, wniosku o ustanowienie jednego adwokata albo jednego radcy prawnego (ust. 1);
- rozpatrzenie ww. wniosku przez sąd rejonowy właściwy dla siedziby sejmowej komisji śledczej, dalej: „komisja” (ust. 2 i 3);
- wyznaczenie przez właściwą okręgową radę adwokacką albo radę okręgowej izby radców prawnych odpowiednio adwokata albo radcy prawnego (ust. 4);
- obowiązek osobistego stawiennictwa przed komisją i składania zeznań przez osobę wezwaną (ust. 5);
- zakres czynności, do których jest umocowany adwokat albo radca prawny ustanowiony przez sąd (ust. 6);
- ustalenie i pokrycie kosztów związanych z ustanowieniem wyznaczonego adwokata albo radcy prawnego (ust. 7);
- określenie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego stosowanych odpowiednio do ustanowienia adwokata albo radcy prawnego (ust. 8).

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

¹ Dz. U. z 2016 r. poz. 1024.

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o sejmowej komisji śledczej nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Tomasz Jaroszyński
naczelnik wydziału
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/